

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

DEN 24 DECEMBER 1905.

N⁰ 13

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Eva Otilia Adelborg. — General Canroberts besök i Stockholm 1855. — Hemmen för arbeterskor i Stockholm. — På Madeira. — Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolags nya lokal. — Några bilder från svenska hjälpexpeditionen till Ryssland. — Det högre armébefälet. — Fader Gapon. — En dementerad intervju. — Ryska bilder. — Svenska bronser. — "Gjösa"-Expeditionen. — En arbetareledare i engelska ministären. — Veckans porträttgalleri. — Stockholms frivilliga sjukvårdskolonn. — Kvartettsångareförbundet i Sthlm. — F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

OTTILIA ADELBORG.

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Sufrersparre Sthlm.—G. G.

EVA OTTILIA ADELBORG.

TILL PORTRÄTTET. Å FÖREGÅENDE SIDA.

Femtio år fyllde den 6 dec. akvarellisten fröken Ottilia Adelborg, hvilken gjort sig ett både i Sverige, Holland och England berömdt namn genom sina utmärkta barnboksillustrationer.

Fröken A., hvilken sedan två och ett halft år tillbaka har sitt hem i Gagnef i Dalarne, var på sin 50-årsdag föremål för en storartad hyllning å Höganloft på Skansen i Stockholm. Hon hade nämligen begifvit sig till hufvudstaden, där hon har sina närmaste släktingar, och bortåt 150 kamrater bland den kvinnliga artistvärlden jämte representanter för kvinnlig konstslöjd firade henne då med en synnerligen lyckad fest. De flesta af damerna voro i nationalkostymer — somliga af de närvarande voro utklädda till herrar — och vackra dekorativa anordningar hade vidtagits. Lyckade tablåer visades äfven. Tal höllos af fru Petrelli och fröken Zickerman m. fl., visor föredrogos af

fröken Lotten Dahlgren, Delsbostintan, o. s. v. Gåfvor öfverlämnades till hedersgästen, och det hela var "storstatligt".

Född i Karlskrona, gick fröken A. i skolan därstädes samt i Klosterskolan i Uppsala. Hon började 1876 studera teckning och målning för prof. Winge samt var 1878—84 elev vid Konstakademien. Sina studier har hon sedan fortsatt i utlandet, i Holland 1898 och i Italien 1901.

I Gagnef, där fröken A., som sagdt, numera är bosatt, har hon upprättat en knyppelskola för finare arbeten, och den gamla Dalaknyppelnskonsten är nu på god väg till ny blomstring. Varmt intresserad af svensk slöjd har fröken A. ständigt varit, och hon har allt sedan föreningen Svensk hemslöjds tillkomst suttit som ledamot af dess styrelse. I Gagnef håller fröken A. för öfrigt på med att inrätta en minnestuga — ett lokalt museum.

Fröken A. har utgifvit sju barnböcker, "Barnens bok", "Prinsarnes blomsteralfabet", "Blomstersiffror", "Pelle Snygg och barnen i Snaskeby", "Ute blåser sommarvind", för att nämna några namn. Hon visar i akvarellerna härtill en synnerligen fin och intagande talang. Hon går i sina bilder rakt och okonstladt på sak och ådagalägger både poesi och humor. "Ute blåser sommarvind" — akvarellen till Hedboms bekanta vaggvisa är kanske snarast en bok för äldre, som förstå att uppfatta behaget i de präktigt stilerade bilderna, men "Pelle Snygg och barnen i Snaskeby" är en riktig mönsterbarnbok och har äfven blifvit populär i flere land samt dramatiserad.

Fröken A. har äfven i akvarell afbildat tolktyper från Dalarne på ett träffande sätt. Personligen är den begåfvade artisten enkel och rättfram samt afskyr bjäfs och prål. Hon har bedt oss skriva blott kort till hennes för H. S. D. nytagna porträtt, och vi ha härmed fogat oss i hennes önskan.

O. R.

BLYERTSTECKNING AF OTTILIA ADELBORG.

Skild: Kem. A.-B. Bengt Stigtersparre Sklm.—Öbg.

GOD JUL

TILLÖNSKAS

ALLA

OCH

EN

HVAR.

00 00

GENERAL CANROBERTS BESÖK I STOCKHOLM 1855.

Under i sanning minnesvärda förhållanden ingick året 1855. Det orientaliska krigets lågor flammade vilda och för att understödja Turkiet, som, om det ensamt måst kämpa mot sin fruktansvärde fiende Ryssland, snart skulle dukat under, hade Frankrike, behärskadt af kejsar Napoleon III, sammanslutit sig med England. Mot Krim, där krigets vilda drama hufvudsakligen utspelades, riktades världens blickar i spänd förväntan på, hvad som komma skulle. Då spred sig därifrån som löpeld budskapet att Sebastopol, detta Rysslands bålverk, hade fallit. Det säges att Preussen kort därefter skulle hafva hemsänt till de allierade huruvida icke tiden för frädsunderhandlingars påbörjande nu vore kommen. Svaret blef Alexander I:s bekanta ord: "Nu först må kriget börja".

Redan innan de allierades krigsförklaring utfärdats, hade Sverige afgifvit sin neutralitetsförklaring. Sympatierna i landet voro dock afgjordt för de allierade de s. k västmakterna. Äfven konung Oscar I delade dessa sympatier, och ett närmande till västmakterna blef följden däraf.

Medförande den svenska serafimerkedjan ankom ett svenskt sändebud, amiral Wirgin, till Paris, fick audiens hos kejsar Napoleon och öfverlämnade till honom å sin härskares vägnar sitt lands främsta or-

denstecken. Man ansåg emellertid i hela Europa att det svenska hofvet näppeligen under de dåvarande politiska förhållandena skulle sända en sådan svensk beskickning blott för att frambära en ordensdekoration. Det väckte oro i lägren!

Ryssarnes agenter sökte öfverallt i landet uppväcka motvilja mot en befarad allians. De allierade, menade de, skulle blott till tjänareysslor begagna en så obetydlig bundsförvandt och väl akta sig för att låta den dela frukterna af sina segrar. På sin höjd skulle Sverige kunna få tiggas skydd hos dem mot det retade Ryssland. Men större skulle anledningarne till framgång blifva.

Frankrike besvarade Sveriges artighet genom att sända till dess hof en utomordentlig beskickning, general Canrobert. Några biografiska upplysningar om denne torde måhända kunna äga sitt intresse.

För att hafva hunnit generalsrang var Canrobert, vid tiden för besöket i Sverige, tämligen ung. Han var född 1809 och hade tidigt ägnat sig åt militäryrket. Först gjorde han sig bemärkt i Afrika och blef slutligen 1853 divisionsgeneral, och anförde som sådan vid krigets utbrott 1:sta divisionen. Snart kallades han att fylla den ledigvordna öfverbefälhafvareplatsen men dröjde ej länge i denna ställning utan återvände till Frankrike. Det var då kejsar Napoleon sände honom på beskickningen till vårt land.

När det började berättas om hans tillämnade färd till Stockholm, spredos allehanda rykten om ändamålet med hans beskickning. Man visste visserligen att han medförde till konung Oscar heder legionens storkors, men om man redan ansett det föga troligt, att amiral Wirgin sändts till Paris blott för att öfverlämna en orden, så föreföll det dock ännu märkvärdigare, att den man som kort förut fört de franska trupperna, skulle komma till vårt land för ett så jämförelsevis obetydligt ändamål.

Så ändtligen kom generalen.

Från första stund, han satte sin fot på Stockholms jord, ägnade honom dess invånare en storlagen hyllning. Man gaf de mest otvetydiga uttryck åt sina sympatier för generalen och hans land och monark.

Ur en dåtida tidning må följande anföras.

"Denna sändning har alltså blifvit oss en välkommen anledning att inför världen ånyo få gifva tillkänna vårt varma deltagande för en sak, som vi anse vara rättvisans, sanningens, civilisationens. — Den hyllning, som hembäres general Canrobert, gäller således icke blott en utmärkt personlighet, som äger hela vår aktning; den gäller äfven det franska hjältemodet, som eröfrat hela vår beundran, den gäller än ytterligare och den gäller främst den sak, för hvilken de franska vapnen för närvarande strida, och för hvilken general Canrobert varit en af de mest framstående kämparne."

Den 7 november hade generalen sin första audiens hos konung Oscar. Det var som ett fullkomligt triumftåg för honom upp till slottet. I ett dåtida referat läses bl. a. följande:

"Redan vid 12-tiden var hela vägen från Brunkebergstorg öfver Gustaf Adolfs torg och Norrbro å ömse sidor späckad med otaliga massor af åskådare. Strax efter 1/2 1 nedkom tåget på Gustaf Adolfs torg. Alla hufvuden blottades, och ett väldigt tordönslikt hurra uppsteg från de täta massorna. Canrobert, klädd i en lysande generalsuniform i blått och rött, besvarade med en böjning på hufvudet folkets hälsning. Samma entusiastiska jubel förnyades på flera ställen under vägen. Öfverallt aftog man hattarna. På borggården voro hurraropen starkare än någonsin. Vid återfärden samma scener och samma hyllning."

Under sin vistelse i Stockholm besökte Canrobert en gång teatern. Biljettpriserna sprungen den gången

PENNTECKNING AF OTILIA ADELBORG.

upp till otroliga belopp, och man fick spela för en fulltalig publik den gången. Men man gick vid det tillfället till teatern mindre för att njuta af ett skådespel än för att se den franske generalen. Denne gjorde sig också omtyckt af en hvar, han kom i beröring med. Han visade tydligt, att han var soldat och fransman. Han hade soldatens öppna, rättframma väsen, fransmannens lediga, otvungna umgängessätt. Canrobert upptog också allas tankar. Hvad Canrobert gjort, hvad Canrobert sagt, hvar och hvad Canrobert spiset, hvad Canrobert sett utgjorde samtalsämnet i alla kretsar, föremålet för allas uppmärksamhet. Det var under en underhandlingsperiod den franske hjälten besökte vårt land. När under ett vildt krig vapnen för ett ögonblick hvilade, brukar diplomaten fylla mellantiden med arbete för fred. Ehuru dessa underhandlingar väl närmast syntes skola leda till nya förvecklingar och ett nytt krig, blefvo de likväl ett fredens arbete.

Emellertid synes beskickningen hafva, såväl inom som utom vårt land, väckt de största förhoppningar å ena sidan och stora farhågor å den andra.

"Hvad hafva vi", skriver en svensk tidning, "att vänta af denne representant för den stora allians, där vårt land af så många orsaker har sig en plats anvisad? — — — Såväl vårt lands intressen, som dess heder synas bjuda, att landet antingen vidhåller sin neutralitet eller också verkligen uppträder som krigförande makt. Hvarje halfmesyr skulle medföra alla olägenheter af ett fiendtligt förhållande till Ryssland, utan att bereda oss möjligheter att vinna något som kunde vara till gagn för framtiden. — — — — — Då Canrobert å sin monarks vägnar möjligtvis sade höfvet i Stockholm sitt: — Ni måste förklara er öppet för eller emot, har man då gifvit ett afgörande svar, och har man väl förklarat sig för en sak, som är frihetens och rättvisans? Framtiden skall svara! Man vakte sig dock för öfverspända förhoppningar, de kunna så lätt blifva svikna förhoppningar."

I Ryssland däremot väckte saken stora farhågor. Man gjorde sig all möda att söka gifva den så liten betydelse som möjligt. På sin höjd kunde det vara fråga om de allierade flottornas öfvervintring i svenska hamnar. Detta anförde man så mycket hellre som skäl, som den ena flottafdelningen efter den andra återvände hem, och man därför kunde, med detta som skäl, påstå att svenska regeringen afslagit framställningen därom.

Den 3 december återkom Canrobert till Paris och mottogs genast i audiens af Napoleon. Kort därefter gick genom prässen det meddelandet, att kejsar Napoleon visat sig offentligen bärande den svenska serafimerorden. Man ville häri se en bekräftelse på sina gissningar, att ändamålet med Canroberts Stockholms-besök fullständigt nåtts, och att förhållandet mellan Sverige och Frankrike var det bästa möjliga.

Sådant var general Canroberts besök i Stockholm 1855. Den allians mellan Sverige, som den 21 november verkligen kom till stånd, kom aldrig att få någon större betydelse. Den innehöll att konungen af Sverige lofvade, att icke afstå något af sitt land till Ryssland. Skulle framställden härom göras, förbundo sig England och Frankrike att med härmakt understödja vårt land.

Tydligt var det icke nu meningen att indraga Sverige i kriget utan endast genom alliansen gifva Ryssland ännu en anledning till fred. Denna slöts också i Paris den 30 mars 1856.

Denna flyktiga blick på de politiska förhållandena för 50 år sedan visar äfven den, att utvecklingen i mycket gått i en riktning, som den tiden icke kunde ana. Hvem drömde t. ex. om att den triumferande kejsar Napoleon skulle se kronan ryckas från sitt huvud, sedan han skaffat sitt nu segrande land en fiende så mäktig, att det icke kunde öfvervinna den?

Hvad femtio år, denna jämförelsevis korta tidsrymd dock kunna omgestalta världen!

Novir.

HEMMEN FÖR ARBETERSKOR I STOCKHOLM.

Bland vår tids sträfvanden till förbättrande af arbetsklassens ställning är utan tvivel hvarje försök att afhjälpa bostadsnöden och motarbeta inneboendet förtjänt af uppmärksamhet. Särskildt i Stockholm är ju detta inneboendesystem så utbredt, att det nästan hör till sällsyntheterna att träffa på en arbetarefamilj, som icke hyser åtminstone en främmande person. Sju, åtta, ja flera personer af olika kön och åldrar i lägenheter på ett rum och kök förekommer ofta, ty de höga hyrorna och bristen på arbetarehotell gör det omöjligt för ogifta arbetare och arbeterskor att hyra egna bostäder, medan å andra sidan de fattiga familjerna för att kunna betala sin höga hyreskostnad tvingas att i den vanligen för det egna behovet redan tränga bostaden ta emot inneboende. Att detta medför faror i såväl moraliskt som hygieniskt afseende för både familjerna och de inneboende är lätt att inse. Särskildt olämpligt att bo på detta sätt blir det för de många unga flickor, som från landsorten komma att i Stockholms fabriker och syateljéer söka arbete och hvilkas låga aflöningar för det mesta tynglar dem att bo på de sämre ställena.

För att i någon mån motverka inneboendet och bereda unga ensamstående arbeterskor sund, hemtreflig och billig bostad bildades i Stockholm hösten 1898 på initiativ af fröken Gerda Meyerson "Föreningen Hem för arbeterskor". Den 1 oktober samma år öppnades i Kungsholmsgatan 26 det första hemmet, som efter att första året ha rymt 10 och de följande 6 åren af sin tillvaro 24 hyresgäster nu ytterligare utvidgats med bredvid den ursprungliga våningen liggande lägenheter och sedan 1 okt. 1905 bereder bostad åt 37 arbeterskor. Föreningens andra hem, som öppnades 7 februari 1901 Åsögatan 79 har plats för 23 hyresgäster. Dessa hem äro icke afsedda att vara några slags räddnings- eller uppfostringsanstalter, de få icke ha den tillfälliga bostadens, härbergets eller hotellens karaktär, utan äro ordnade så att hyresgästerna så vidt möjligt där kunna erfaras den känsla af trygghet och värme som ett verkligt hem kan skänka. Därför få Hemmen för arbeterskor icke heller göra intryck af välgörenhetsinrättningar. Hyresgästerna betala ungefär samma hyra som vid "inneboende", d. v. s. 6—7 och 7.50 kr. i månaden, de känna alltså att de göra rätt för sig, ehuru hemmen naturligtvis erbjuda dem en

dél förmåner, för hvilka kostnaderna måste tillskjutas af föreningen. Rummen äro för två eller tre personer, dessutom finnes ett stort rum för fyra och tre rum för en person hvardera, då hyresafgiften är 10—12 kr. Hvarje rum har sin egen ingång från tamburen eller samlingsrummet och sin egen garderob, alla äro de fullständigt möblerade med goda sängkläder, ljusa gardiner, handdukar och sängtäckan, och ehuru möbleringen är tämligen likartad, få de olika rummen dock sin individuella karaktär genom flickornas egna byråar, småsaker, tafflor m. m. I hvarje rum finnes en divan, hvars öfverdrag är hållet i omväxlande färger. I hyrespriset ingår afgift för värme, men lyse i soffrummen få arbeterskorna själfva betala. Hemmen tillhandahåller lampor och fotogen köpes hos föreståndarinnan.

Äfven sänglinne och handdukar bestå hemmen sina hyresgäster, men dessa måste själfva besörja rummens ordentliga städning. Två gånger om året anställs dock på föreningens bekostnad grundlig rengöring af hela lokalen. I hvardera hemmet finnes ett rymligt samlingsrum med piano, böcker, tidningar, skrifbord, där man kan skriva sina bref, samt på Kungsholmshemmet äfven en symmaskin till arbeterskornas begagnande. I synnerhet lördagsaftnar och söndagar är det lifligt i samlingsrummet och tidtals tages det i anspråk några kvällar i veckan för de kurser i svenska, välskrifning, klädsömnad m. m. som anordnas. I köken är det också lifligt i synnerhet morgon och kväll. Kungsholmshemmet har 3 mindre kök, hemmet vid Åsögatan 1 större. Här få hyresgästerna själfva tillreda sina måltider, de flesta koka blott frukost och kvällsvard, men många, som arbeta i närheten af hemmet, laga äfven sin middag där. Hvarje kök har flera gasapparater, ensamrummen på Kungsholmshemmet ha egna gasapparater. För kokning betalas 15 öre i veckan, för fin tvätt och strykning erlägges 10 öre af den, som på den därtill bestämda tiden använder gasen för detta. Samlingsrum, kök och tamburer städas af föreståndarinnorna, hvilka ha att öfvervaka ordningen i hemmen samt bistå hyresgästerna med råd och dåd. Icke sällan slår man sig tillsammans till gemensam söndagsmiddag, som fröken, biträdd af ett par flickor, lagar till, ibland händer det att någon välvillig person eller bjuder på middag eller kafferep, som naturligtvis

mottages med tacksamhet. Då är det ljusst och festligt i salen, och då sjunger man och deklamerar och leker lekar, och på samma sätt går det till, när någon af flickorna på sin namnsdag eller födelsedag ställer till kafferep. Jul-, nyårs- och påskafton firas alltid med gemensam gröt m. m.

Men äfven andra arbeterskor än de som bo där, kunna, om också endast för en kvällstund, få njuta af den trefnad hemmen för arbeterskor erbjuda. Hvarje måndag under okt.—april anordnas afton-samkväm turvis på de två hemmen. Då få ett 50-tal arbeterskor från olika fabriker på Söder och Kungsholmen, hyresgästernas kamrater och bekanta och äfven andra, vara med. Afgiften är 10 öre, då té med smörgås erhålles. Vid samkvämen hållas föredrag i praktiska, historiska, litterära m. fl. ämnen och musik och sång utföres. Arbeterskorna själfva bidraga till underhållningen med kör- och solosång, deklamation, uppförande af små teaterstycken o. s. v. Hvarje år hålles i någon större lokal en julfest för båda hemmens alla hyres- och samkvämsgäster, uppgående till omkring 200, och värtutflykter ha företagits flera gånger

men omkostnaderna bli, så länge hyrorna i Stockholm äro så höga som nu, tämligen dryga. Föreningens kapital uppgår till närmare 30,000 kronor, men det framtidsmål som hägrar för styrelsen, ett eget hus och ordnad middagsspisning för arbeterskor, tyckes ännu vara mycket aflägsset. Såsom det nu är, tyckas dock Hemmen för arbeterskor väl fylla sin uppgift att bereda arbeterskorna hemtreflig och billig bostad samt bildande förströelser.

... a.

som en afslutning efter vinterns samkväm.

Föreningen Hem för arbeterskor har nu börjat sitt åttonde verksamhetsår. Dess hyresgäster äro, som nämnt, 60 till antalet, de flesta i en ålder mellan 19 och 26 år, men många både äldre och yngre. De representera en mängd olika yrken, sömmerskans, bokbinderskans, skonätterskans, trikotstickerskans, porslinsarbeterskans, strykerskans och ännu många fler. Nio af hyresgästerna ha bott där öfver 5 år, tre öfver 6 år, många 3 och 4 år. Deras veckoinkomst är i medeltal 9—10 kr., men många förtjäna blott 6—8 kr. och andra nå upp till 14 kronor, åtminstone tidvis. Vid antagandet af hyresgäster lämnas företräde åt de yngre och sämst aflönade. Flickor med föräldrahem i Stockholm antagas blott undantagsvis. Härigenom tror sig styrelsen — dess ordförande är friherrinnan Ebba Tamm, dess sekreterare och verkställande direktör, om man så kan säga, fröken Gerda Meyerson — uppnå att hemmen bli till nytta för de arbeterskor som bäst behöfva dem. Efterfrågan på rum är stor i synnerhet hvad Kungsholms hemmet beträffar, hvilket också föranledt den sista utvidgningen,

PÅ MADEIRA.

FÖR HVAR 8 DAG.

GATA I FUNCHAL.

Efter fotografen *Klöké: Bengt Skjerve*
FUNCHAL PÅ MADEIRA.
Från vänster Casino med f. d. spelbanken,
Loo-klippan och Fortet.
Å reddan svenska korvetten Freja. (X)

Min steward knackade på hytt-dörren och skrek: — Madeira i sikte, herre! Jag ångrade nästan att jag suttit uppe så sent; men nej! Den ljumma, stjärnklara höstnatten och de från tyska Syd-västafrika återvändande officerarnes intressanta berättelser om sina förfärliga strapatser och äfventyr bland hottentotter och herreros voro allt för ovanliga och fångslande.

Jag hade drömt om Witbois och Ovambos och att jag red på en af skyddstruppernas kameler. Men nu måste man upp och kika på Funchal med dess hvita quintas, som började belysas af morgonsolen.

De berömda violetta och purpurfärgade moln som omgifva ön

lära synas mest om sommaren. Inloppet är särdeles måleriskt och bergtopparne af 2,000 meters höjd göra sig storartadt.

Snart hade vi ankrat på reddan och om-svärmades som vanligt af indier som utbjödo broderier, af frukt- och hotellbåtar samt af halfnakna pojkar, som ville dyka efter silfverpengar. De simma som fiskar och misslyckas sällan att fånga ett mynt. Fast sådant ses öfverallt i södern.

I Madeira är tull på så godt som allting, äfven på passagerare, men slugt nog ej förr än de skola lämna ön. Jag får landstiga gratis, men vid afresan måste pungas ut med cirka kr. 4.50 pr person.

Vi öfverantvarda oss åt en tullnär och om några minuter stöter vår roddbåt mot den sandiga stranden, där i ett nu ett par oxar spänns för och hala oss under mycket hojtande minst tio meter upp på terra firma.

— Önska kavaljererna åka i Carro?

— Nej tack, vi gå till fots.

Dessa carros äro suflettäckta fordon på medar och dragas af två oxar. En pojke springer före och eggar

KRINGVANDRANDE LÖKFÖRSÄLJARE.
Han bär och balancerar sin vara å en vanlig bambukäpp.

med ständiga tillrop dragarne, och vid behof drar han dem i hornen, då det går förbi mötande. Själfve kusen springer vid sidan och "uppmuntrar" oxarne med ett bambuspö eller vrider svansarne.

För att det skall glida lättare öfver de små kullerstenarne, få carrons medar ibland gå öfver en oljad trasa eller slikt, men man skyndar ändå långsamt, så vida ej oxarne få lust att "kesa". Genom oxslädarna blir gatornas stenläggning mycket hal för hårda sulor. Det är kanske orsaken hvarför folket bär mjuka skor, utan särskild sula. Den som är svag låter bära sig i hängmatta och det är otroligt hvad infödingarna kunna lasta på skulderna och på hufvudet. En börda om 50 kilo på hjässan är inte ovanligt.

Landkvinnor till och från forget balancera på hvarandra staplade korgar af öfver två meters höjd. Genom denna vana få de alla en rak och vacker hållning samt nästan plastiskt sätt att gå.

På främlingar försumma att i släde med plats för två personer, i svindlande fart åka ner den branta

vägen, omkring 600 meter lägre, från t. ex. Santa Ana. Detta är en ganska stor spänning, det går lika fort som en snabb kälkåkning på snö och är ej utan en viss risk. Visserligen äro de två förarerna vanda och skickliga, men många af dem dricka gärna och svåra missöden hafva förekommit.

Madeira alstrar tack vare sin vulkaniska jordmån i förening med klimatets mildhet alla blommor och frukter, som ej äro absolut tropiska eller arktiska. De varma dunster som omgifva ön, drifhusluften i däl-derna och den kyligare atmosfären på höjderna gifva växtligheten alla möjligheter.

Yam, sockerrör, mango, nona — en sorts äpple, som smakar likt fruktpudding — gå hand i hand med aprikoser, äpplen och päron högre upp på sluttningarna.

Hafvet kring öarne, ty där finnas flera än själfva Madeira, är rikt på god fisk af mångfaldiga slag. Det är isynnerhet en sorts långa, men svart i skinet, kallad "svärd" samt dorade — vågrätt guldstrimmig — som äro utomordentligt fina i smaken.

Under min vistelse därnere anlände svenska öf-ningsfartyget Freja med omkring 300 skeppsgossar ombord. Det var ett sannt nöje att se vår blågula rena flagga så långt borta samt hur det vackra fartyget käckt inlöpte på redden och saluterade med 21 skott.

Vi voro förvånade, att fortet ej svarade förrän följande morgon. Men detta berodde därpå, som vederbörande myndigheter ursäktande förklarade, att de

på eftermiddagen ej hade något — krut i fästningen. Under dagens lopp besökte jag fortet och fann ett dussin af dess försvarare badande. De sade, att jag ej kunde få tillträde, men om jag ville kasta 20-reis-stycken i vattnet skulldo de dyka efter dem. Jag marscherade endast på och hade kommit upp på ett af utanverken, då en annan krigare motade mig med gevärskolven.

Men jag svängde min kamera och sade på spanska, att jag vore svensk och blott ville fotografera vårt fartyg. Detta rapporterades vidare; hvarpå en under-officer från högsta krönet tog mig i skärskådande och gaf mig tillåtelse. Väl uppkommen fick jag se mig kring bäst jag gitte. Där funnos blott 4 kanoner: hur pass modäina begrep jag ej.

När jag gick, gaf jag soldaterna en 500 reis — c:a Kr. 1:90 — och det gjorde sannerligen godt i själen att se den barnsliga, okonstlade glädje detta åstadkom. De klappade i händerna, skuttade ikring och jublade.

En afton voro Frejas officerare inbjudna på bal af Reid's Palace Hotel och sex antogo däribland *Prins Vilhelm*.* De unga damerna voro förtjusta och tyckte svenskarne dansade bra. Skeppsläkaren sjöng på olika tungomål och accompanjerade sig äfven utmärkt på luta.

Som bevis på de unge officerarnes framgång må nämnas, att en af de mest framstående gästerna sade: "Oh, you have grown an inch taller since your countrymen came here".

O. A. H.

* Som bekant är Prins Vilhelm stadd på en längre expedition ombord å "Freja".

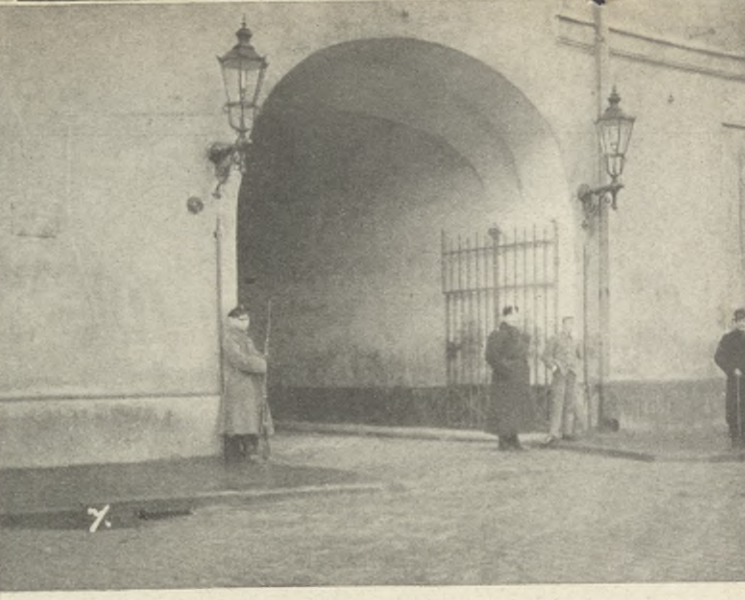
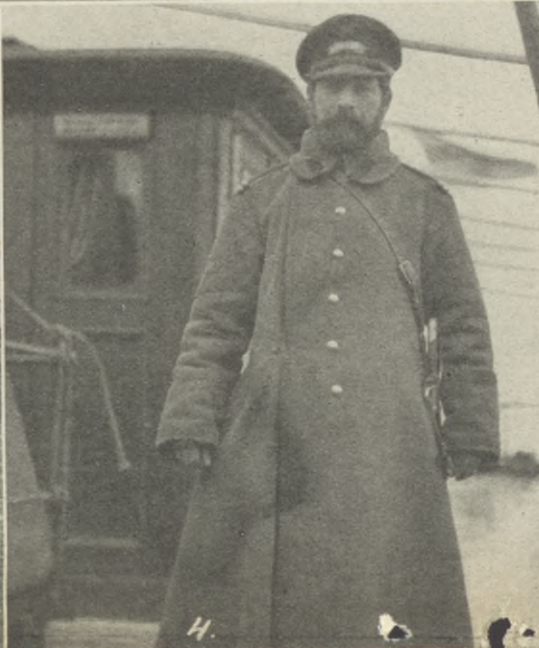
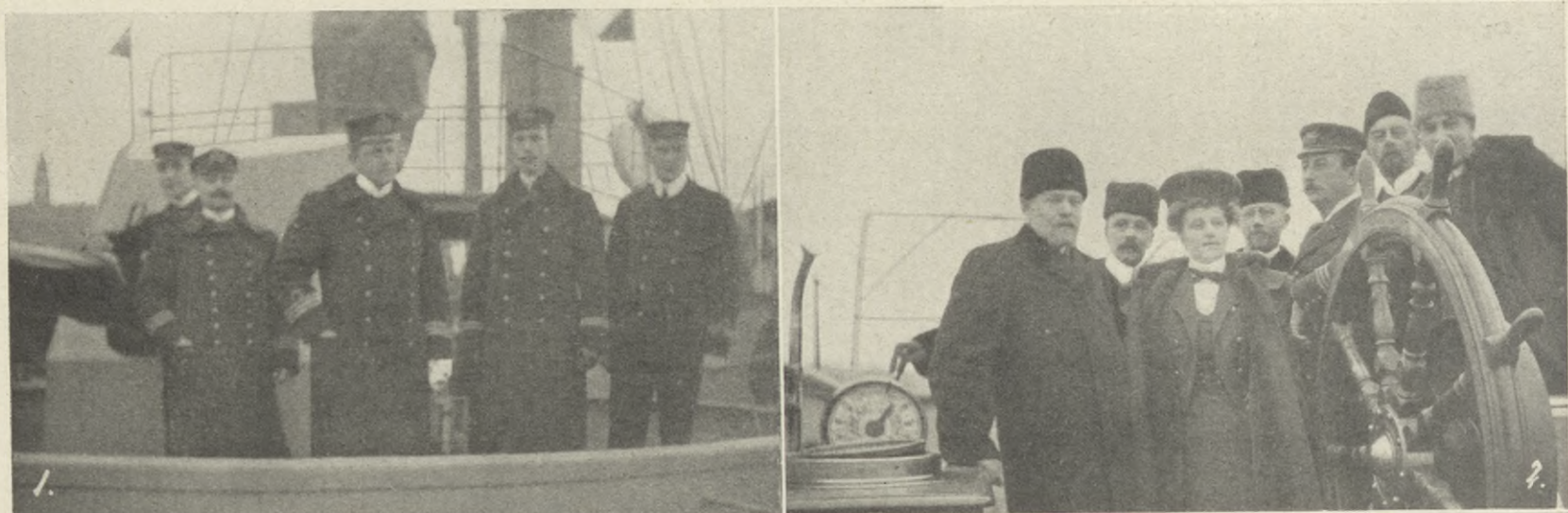

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stålm.-Ölg.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAG har nu inflyttat i sina nya lokaler i huset i hörnet af Freds- och Malm-torgsgatorna. Den nya banksalen, 21 m. lång, 16 m. bred och 10 m. hög, upptagande i höjd tvenne våningar, lär vara den största i Stockholm. De olika bankvalfven för depositioner äro äfven storartade, och det hela synnerligen ståtligt.

NÅGRA BILDER FRÅN SVENSKA HJÄLPEXPEDITIONEN TILL RYSSLAND.
 UTSÄND TILL UNDSÄTTNING AF SVENSKA LANDSMÄN UNDER OROLIGHETERNA.

Efter fotografi. Klisché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Stlm.—Gbg.

1. TORPEDKRYSSAREN »ÖRNENS» OFFICERARE: fr. vänster t. höger: löjtnant Dahlgren, dr Hammarström, kaptenen frih. Akerhjelm (chef), löjtn. Söderbaum, löjtn. Fredin.
2. OMBORD Å »DROTTNING SOFIA»: fr. vänster t. höger: korrespondenterna herrar Lindh (St. Tidn.), Nyblom (D. N.), — fru Friberg —, Drysen (Sv. D.), — Kapten Friberg, reservlöjtn. Boustedt — Christiernsson (St. D.).
3. »ÖRNENS» ANKOMST TILL RIGA.

DET HÖGRE ARMÉBEFÅLET.

Efter porträtt. Klisché: Bengt Sjöversparre.

Till öfverfältintendent har utnämnts fältintendenten af första graden, chefen för arméfördelnings intendents-departements militärbyrå M. Stendahl. Officer vid fortifikationen 1871, regementsintendent 1877, fältintendent af 2:a graden 1892 och af 1:a graden 1893.

M. STENDAHL,
Öfverfältintendent.

4. RYSK GENDARM OMBORD Å »DROTTNING SOFIA».
5. »ÖRNEN» OCH »DROTTNING SOFIA» VID KAJEN I RIGA.
6. SVENSKA KONSULATET I RIGA. Utanför porten tvenne tidningsmän och en hjälpsökande svensk.
7. »SVENSKA POSTEN» I GUVERNÖRSPALATSET.
8. GUVERNÖRSPALATSET I RIGA. Starkt bevakadt på grund af fruktan för attentat. I förgrunden på kajen ligger gods som ej kan fraktas på grund af storsträjken.

FADER GAPON INTERVJUAD AF EN PARISERJOURNALIST
DEN 11 DECEMBER.

Efter fotograf.

Källor: Benkt Sjöqvistsparre.

FADER GAPON I VERKSAMHET SOM FOLKLEDARE I
RYSSLAND.

Häromdagen lästes i dagstidningarnas telegram-
afdelning en dementi af att den till Paris flyktade
ryske prästen Gapon skulle ha låtit intervju sig.
Dementien var kanske sann *då* — men sedan dess
har den beryktade folkledaren tydligen varit med-
görligare — att döma af vår bild ofvan.

Efter fotograf.

Källor: Benkt Sjöqvistsparre.

LÖJTNANT SCHMIDT (X)

vid den begrafning af nedskjutna i Sebastopol, efter hvilken han
arresterades för sina revolutionära tal till folket.

RYSKA BILDER.

HVAR 8 DAG

Efter fotografier

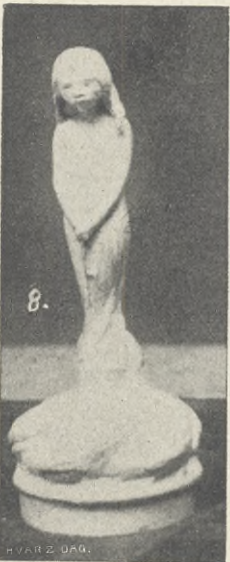
- DEN STORA POSTSTREJKEN I S:T PETERSBURG.
1. POSTKUPÉERNA TÖMMAS UNDER MILITÄRSKYDD.
 2. STRAFFÄNGAR KOMMENDERADE TILL TJÄNSTGÖRING VID CENTRAL-POST-KONTORET.
 3. POSTBEFORDRAN. Å hvarje släde placeras tvenne gendarmar.
 4. POSTTÅG MED VÄRDEFÖRSÄNDELSER ankommer till Wirballen (Gränsstation till Tyskland).

Åttio: Bengt Skjerveparre.

SVENSKA BRONSER.

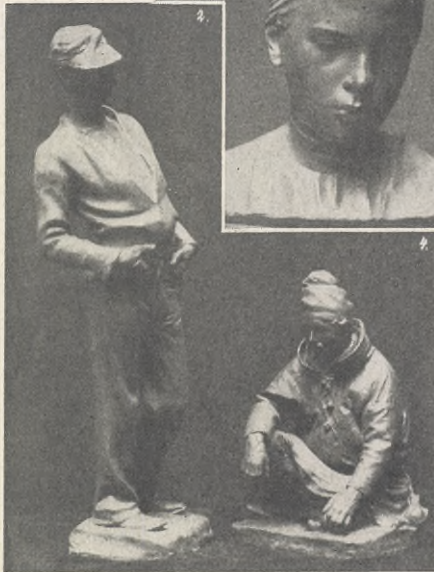
7. »STAMTRÄDET», sigill, af G. Malmquist.

8. »GÅSLISA», karaffpropp.

H. 8. D. STUCKHOLMSPHOTOGRAF.

2. »BOHÊME» af Ch. Friberg.

1. »STINA» af H. Neujd.
3. »EVA» af H. Elmqvist.
4. »LAPPGOSSE» af Chr. Eriksson.

5. »FRIDLÖS» af H. Elmqvist.

6. »MASK UR LIVVETS KARNEVAL» af A. Jerndahl.

Klisché: Kem. A.-B. Benaf. Skulptur af Sjölin—Gbg.

CIGARRKOPP af Sörensen-Ringi.

En utställning af svenska skulptörers arbeten, gjutna i brons enligt Elmqvistska gjutningsmetoden, för hvilken H. 8. D. förut redogjort, har ägt rum i Konsthushuset i Stockholm och väckt mycket intresse. Följande konstnärer voro representerade: Hugo Elmqvist, Chr. Eriksson, Charles Friberg, G. Malmquist, H. Neujd och H. Sörensen-Ringi samt A. Jerndahl.

Den svenska konstgjutningen kan genom

Elmqvistska metodens införande sägas vara den förnämsta i världen och har också fått vitsord därom af utlandets främste kännare.

Den norska Nordpols-expeditionen under ledning af kaptenen Roald Amundsen å "Gjöa" afseglade 1903 och har först i dessa dagar låtit höra af sig. Underrättelse kom öfver San Francisco att expeditionen i bästa skick anländt till staden Eagle, vid gränsen mellan Canada och Alaska, samt att den samma kommer att öfvervintra vid King Point för att nästa år anträda hemresan efter fullbordad Nordvästpassage.

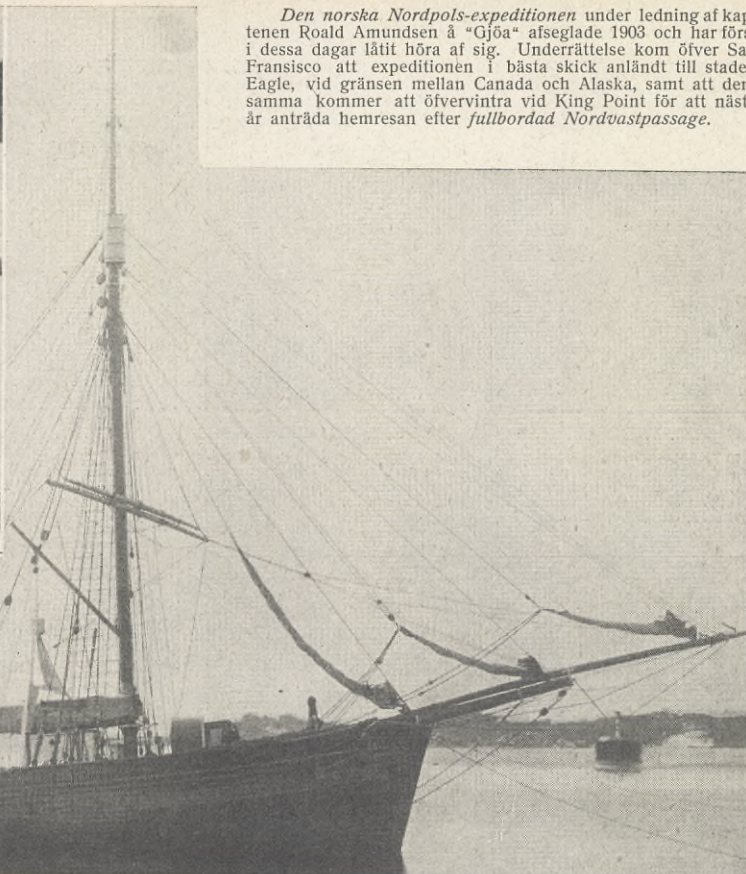

Foto. Skarpsnoen, Kristiania

KAPTEN AMUNDSEN OCH »GJÖA».

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Ståfersparre Södm—Öbg

EN ARBETARE-LEDARE I ENGELSKA MINISTÄREN.

FRÅN H. 8. D:s LONDONKORRESPONDENT.

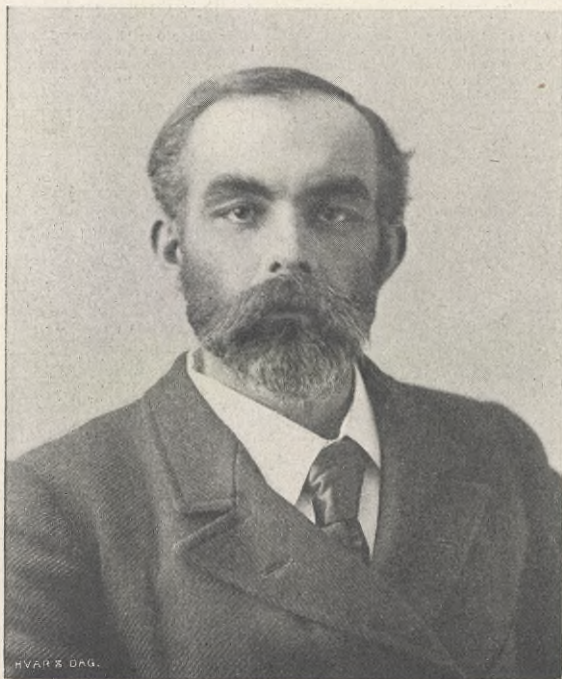
John Burns, chef för departementet "Local Government Board" i den nya engelska ministären Campbell-Bannerman, är den förste, som från arbetareklassens leder inträdd i brittiska regeringen.

Född 1858, i Vauxhall, en förstad till London, började han redan vid 10 års ålder att som fabriksarbetare bidra till sitt uppehälle.

21 år gammal emigrerade han till Västafrika, hvarest han tjänstgjorde som arbetsförman vid öfre Niger-floden. Efter några års uppehåll därstädes återvände Burns till Europa, och använde sina i Afrika hopsparat medel till sex månaders vistelse å kontinenten.

Vid hemkomsten till England gjorde han sig bemärkt som socialisttalare. och under demonstrationer å Trafalgar square i London år 1887 blef han häktad på grund af sitt försök att trots polisörbud hålla ett offentligt tal å nämnda torg, och satt under sex veckor i fängelse. Vid docksträjkerna i London 1889 uppträdde Burns ånyo som talare. Samma år invaldes han i Londons stadsfullmäktige, och 1892 blef han parlamentsledamot för Battersea, hvilken valkrets han fortfarande representerar.

Då samtliga medlemmar af den nya regeringen sistlidne tisdag begåfv sig upp till Buckingham Palace för att "kiss hand" (uppvakta konungen) med anledning af deras utnämning, hade utanför slottet en betydlig människoskara samlats, hvilken vid hr Burns ankomst hälsade honom med lifliga bifallsrop.

Efter porträtt

JOHN BURNS.

Kliché: Bengt Ståfersparre.

C. WIGRELL.

70 år fyllde den 18 dec. handlanden Constantin Wigrell i Westervik. Under 20 år led. af stadsfullmäktige samt dessutom medlem af kyrkoråd, fattigvård, m. m.

S. J. NORRLIN.

60 år fyllde den 19 dec. kyrkoherde Sven Johan Norrlin. Stud.-ex. 72, prästvigd 74, kyrkoherde i Veddervik sedan 93.

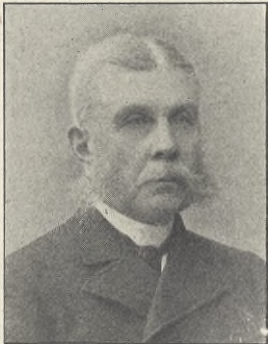
E. O. HJELM.

Skogsförvaltaren vid Kopparbergs & Hofors Sägverks A.-B., E. O. Hjelm i Bollnäs, fyllde den 15 dec. 50 år. En bland stiftarne af Bergslagens skogsvaktareförbund, Västra Sveriges skogsm.-förb. samt en del frivilliga skytteförbund. Startade 91 Tidskriften "Skogsvaktaren" som han redigerade de första 10 åren.

O. W. BERGMAN.

Chefen för k. Artilleri o. Ingenhögskolan major Oskar William Bergman fyllde den 5 dec. 45 år. Stud.-ex. 80, löjtn. vid Göta Art.reg. 89, kapt. 97, major och chef för A. o. I. H. S. 04, led. af krigsunderv.-komm. 04, led. af krigsvet.-akad. 1900 Förf. af art. o. naturvet. arbeten. Uppfinnare af vapen.

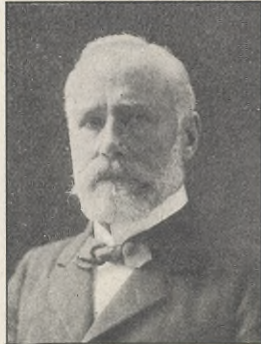
K. G. v. EHRENHAIM.

75 år fyllde den 20 dec. f. d. öfversten i armén, f. d. öfverstelöjtnanten och sekundchefen för lifregementets grenadierkår Karl Gustaf von Ehrenheim i Stockholm.

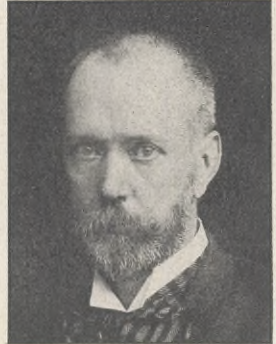
E. J. NORDENFELT.

F. kamreraren i Hypoteksföreningen Enar Jonas Nordenfelt i Göteborg fyllde den 11 dec. 70 år.

E. BRUSEWITZ.

65 år fyllde den 17 dec. myntdirektören E. Brusewitz i Stockholm. Porträtt af Brusewitz jämte illustr. och text af myntverket återfinnes i ärg. III: 14.

J. KRONBERG.

55 år fyllde den 11 dec. professor Julius Kronberg i Stockholm. Hellsidesporträtt jämte utförlig biografi återfinnes i ärg. II: 9.

J. G. LILLIESKÖLD.

70 år fyllde den 23 dec. majoren i armén Johan Gustaf Lilliesköld. Stud.-ex. 58, löjtnant uti danska armén 64, major vid Jämtlands Fältjägarkår 78, afsked från kåren 91.

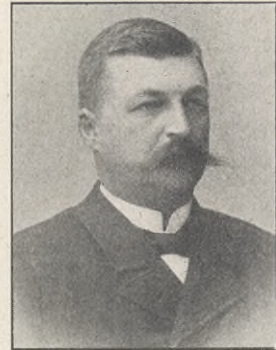
J. H. LINDQUIST.

Öfverinspektören vid Tullverket i Göteborg Johan Henrik Lindquist fyllde den 14 dec. 65 år. Stud.-ex. 59, kam.-ex. 61, intr. i tullv. 62 tullförv. i Varberg 80 i Halmstad 90, öfverinsp. i Gbg sedan 98. Ordf. i Varbergs drätselkammare 85, v. ordf. i stadsfullm. därst. 89. Frihamnskommittén i Gbg. 95.

A. F. TRYBOM.

Fiskeriinspektören i Kungl. Landtbruksstyrelsen Arvid Filip Trybom i Stockholm fyller d. 24 dec. 55 år. Stud.-ex. 70, fil. lic. 82, fiskeriinspektör 03. Medl. i Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen sedan 01, 85—86 Letterstedts stipendiat i Nordamerika, var 76 med Nordenskiöld i Sibirien.

A. J. E. LÖNNBERG.

40 år fyller d. 24 dec. prof. Axel Johan Einar Lönnberg. Fil. dgr 91, doc. i zool. vid Upps. univ. Fiskeristipend. hos Landtbruksstyr. 91—99, statens undervisare i fiskodling 99—02, förste fiskeriass. 02—03, aman. vid Upps. zool. mus. 95—03, intend. vid Göteborgs mus. 03—04, prof. och intend. vid Riksmuseum sedan 04.

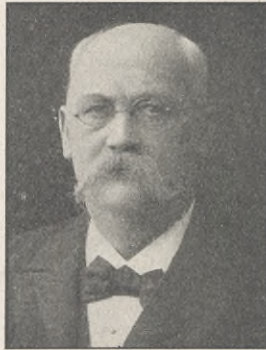

PORTRÄTTGALLERI

A. F. W. BRANDELIUS.

65 år fyllde den 18 dec. f. d. öfverstelöjtnant Axel Fredrik Wilhelm Brandelius. Stud.-ex. 60, öfverstelöjtnant vid Jämtlands Fältjägerregemente 96, afsked 98. F. d. stadsfullmäktigt och brandchef i Östersund, t. f. domänintendent i Jämtlands län.

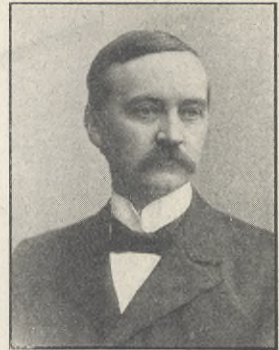
F. T. AURELL.

65 år fyllde den 15 dec. häradsb. Fritz Teodor Aurell. Stud.-ex. 61, hofr.-ex. 64, v. häradsb. 66, rev.-sekr. 80, häradsb. i Oxie o. Skytts härads domsaga sedan 84. Led. af Malmö stadsfullm. 85-04, mångårig led. i dir. för Malmö asyl, af hälsov.-nämnd., af sjukhus-styr., i styr. för Malmö-Tomelilla järnvägs A.-B. sedan 1900.

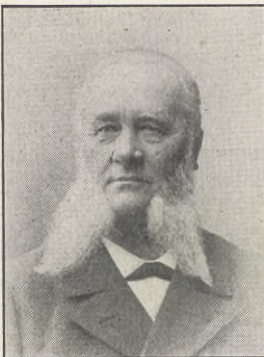
B. A. ANTONSSON.

Öfverinspektören vid Packhusinspektionen i Malmö Björn August Antonsson fyllde den 20 dec. 60 år. Kammarkrivarare i Göteborg 75, kontrollör 81, tullförvaltare i Varberg 90, tullhusinspektör i Malmö 96, öfverinspektör därstädes 05.

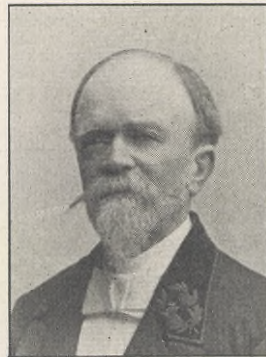
C. A. LINDHAGEN.

Borgmästaren Carl Albert Lindhagen i Stockholm fyllde d. 17 dec. 45 år. V. häradsb. 86, borgmäst. i Sthlm sedan 03. Led. af Riksd. A. K. sedan 97, af Sthlms stadstullm. sedan 03. 97-99 Nobelska testamentssek. jurid. rådgifvare. Led. af Stockholms högskolas styrelse samt högskolans inspektör.

C. T. JACOBSEN. †

Den 2 dec. afled i Sundsvall chefen för Tunadals A.-B. Carsten Tank Jacobsen, 72 år gammal. Född i Drammen, öfvertog J. 56 tillsammans med J. Bing ledningen af Tunadals A.-B., för hvilket J. efter ett år blef ensam chef. 91-93 repr. för Sköns tingslag i Andra kammaren. En af stiftarne af Sundsvalls Handelsbank.

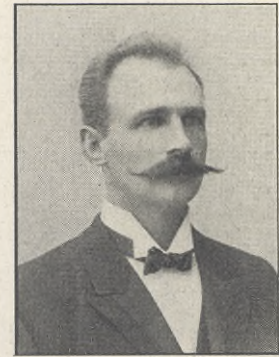
P. PEHRSSON GELLNER. †

Den 4 dec. afled i Stockholm f. bruksägaren Per Pehrsson Gellner, f. 1834. Elev vid konservatoriet i Sthlm 48-50, org.-ex. 79; 66 associé af Musikaliska Akademien. Idkade bergsbruk och landbruk i Nora bergslag.

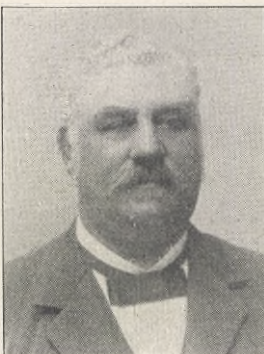
A. E. HELLEDAY. †

Den 9 dec. afled i Stockholm amanuensen vid Nordiska museet fröken Augusta Emilia Helleday, f. 40. Redan 76, fjärde året af museets tillvaro, kallade dr. Hazelius henne till ord. amanuens, och var hon en dr. Hazelius' trogna bundsförvandt och en stor förmåga.

I. LIND. †

Den 10 dec. afled af olyckshändelse disponenten för Vulcans Tändsticksfabrik i Tidaholm, Ivar Lind, 35 år gammal.

O. UNGMAN. †

Landtbrukaren Olof Ungman afled i Alfva den 12 dec. Född 49, landstingsman sedan 20 år, led. i styr för Dala-Helsinglands järnv. A.-B. från bolagets bildande, led. i styr. för Gefleborgs läns landtbruksskola, kontr. vid Helsinglands Enskilda Banks kontor i Alfva 99-05.

J. D. SELLÉN. †

Den 26 nov. afled i Lektvånet (Värml.), grosshandlaren Jonas Daniel Sellén. Landstingsman, kommunalstämman ordf. för Hvitsands socken, m. m.

J. L. LUNDBERG. †

Den 13 dec. afled i Malmö handlanden och skeppsredaren Johan Lars Lundberg, 48 år gammal. Stadsfullmäktigt, medlem af hamndirektionen, sjömanshnsdir., medlem i föreningen för språk- och handelsvetenskap, en af stiftarne för Odd-Fellow-logen Scania bostadsförening, m. m.

O. WESTBLAD. †

Den 29 nov. afled i Stockholm e. o. hofrättsnotarien Olle Westblad, 41 år gammal. Praktiserande jurist. Sedan många år ledamot af sångsällskapet O. D.

Den 12 dec. hade Stockholms frivilliga sjukvårdskolonn, som bildats inom K. F. U. M. på initiativ af Drottning Sofias förening till understöd-jande af härens och flottans sjukvård, en uppvisning i K. F. U. M:s gymnastiksal i närvaro af riksmarskalken, en del högre officerare, polismästaren m. fl.

Kolonnen har till uppgift att under krig verkställa transporter af sårade och sjuka samt under transporten lämna dem erforderlig hjälp och att till sjukhus och därmed jämförliga anstalter lämna personal, för så vidt för sådan tjänst tillräckligt utbildade personer finnas att tillgå. Under fred utbildar kolonnen personal för transport- och sjukvårdstjänst, utöfvar genom sina medlemmar samaritverksamhet och lämnar inom Stockholm den hjälp, som vid större folksamlingar eller vid olyckstillfällen kan vara behöflig.

Ett inledande föredrag hölls vid uppvisningen af kolonnens instruktör, bataljonsläkaren Nils Bellander. Kolonnen hade sin mobiliseringsplan, och i somras kunde den till 4:e arméfördelnings tjänst uppställa 43 man. Från och med nästa år skall den vid behof biträda polismyndigheten, af hvilken den kan tillkallas så väl natt som dag.

HVAR 8 DAG.

HVAR 8 DAGS fotografier & sthlm.

STOCKHOLMS FRIVILLIGA SJUKVÅRDSKOLONN.

Kliché: Bengt Sjöfvermarre.

Därefter vidtog uppvisningen, som bestod af bärexercis, sårades transport på bår eller med primitiva hjälpmedel, tältslagning och en mängd olika förbandsanläggningar, hvarvid medlemmarna själfva fingo redögöra för skadans behandling och den sårades vård.

I salen demonstrerades en talrik och mycket intressant utställning af kolonnens förbandsartiklar, väskor och annan nödig attiralj samt kolonnens nya uniform.

HVAR 8 DAG.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

KVARTETTSÅNGAREFÖRBUNDET I STOCKHOLM.

Kliché: Bengt Sjöfvermarre.

På sin 50-års dag den 13 dec. blef kördiogenen för Kvartettsångareförbundet i Stockholm kassör John Ullstedt (1), föremål för vacker hyllning. Kl. 8 på morgonen uppvaktades han i sitt

hem af nämnda förbund, som under anförande af direktör Otto Edberg (8), utförde sång. Dessutom överlämnades från förbundet till hr Ullstedt en prydligt textad adress och från förbundets ordförande, hr Frithiof Telemus (2), en praktfull blomsterlyra. Telegram anlände från sällskapet W6, från Sveriges kontoristförening, från Stockholms allm. sångförening m. fl. På lördagen gaf Kvartettsångareförbundet till förmån för hr Ullstedt konsert i Musikaliska akademien kl. 8 e. m., och efter densamma följde bankett å Hôtel Continental, anordnad af förbundet till hr Ullstedts ära. — I öfr. anteckna vi å vår grupp: hrr Herlin (3 f. d. ordf.), Myhrstedt (4, hedersled.), Hultberg (5, sekr.), Sundin (6, kassör), Hahn (7, v. ordf.), Molander (9, konsertm.), Brehmer (10, klubbm.).

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

Har Ni något önskemål med afseende på HVAR 8 DAG. Skrif en rad och låt oss veta det!

Har Ni något uppslag att göra oss! Dröj icke att meddela oss det! För verkligt goda förslag betala vi gärna.

Tilldrager det sig något i Er trakt som kan vara af allmänt intresse att få i bild återgifvet?

Sätt Eder omedelbart i förbindelse med Redaktionen vare sig muntligen (telefon 6012) eller skriftligen.

Skicka oss omgående Edra fotografier med åtföljande noggranna anteckningar. Det som icke användes returneras alltid. Det som användes ersätta vi rundligt. — Eder försändelse bör vara oss tillhanda lördag, kan få komma söndag eller måndag morgon; kommer den först tisdag användes den med största sannolikhet EJ enär tidningen går i press den förmiddagen. Hvad som kommer senare än lördag användes endast i undantagsfall. — Kan Ni skicka en sak lika väl i dag som i morgon så skicka den i dag! Om Ni väntar tills i morgon, så kanske den inte användes alls. Angif huru vi med minsta tidspillan kunna sätta oss i telefonförbindelse med Er.

Har Ni en treflig historia i Er skrifbordslåda? — Tag fram den och skicka oss den. Och sätt ut Ert namn och undvik signatur! — Har Ni i öfrigt något meddelande att göra oss?

Uppskjut icke att skriva! En rad på ett brefkort kanske är tillräckligt. Vi äro alltid tacksamma att höra af Er.

Återgifvandet af porträtt eller fotografier — af hvad slag som helst — i H. 8. D. (utom annonsafdelningen) medför ingen som helst kostnad för insändare. — Redaktionen förbehåller sig däremot fullständig frihet att icke införa annat än hvad den själf finner lämpligt och af intresse detta med afseende å såväl porträtt som fotografier.

Alla insända uppsatser, porträtt eller hvad det vara månne, behandlas med yttersta diskretion; H. 8. D. har icke "breflåda"; Red:s svar meddelas i slutet kvart till insändare då adress uppgives.

REDAKTIONEN.